

6de zondag door jaar A

Mt. 5,17-37

Inleiding

Vandaag gaan we het hebben over grote en kleine dingen, want in ons leven gaan wel eens dingen mis, groot en in het klein. Als het in het groot gaat, kunnen we daar lang niet altijd iets aan doen, maar in het klein soms wel. In het groot gaat het bijvoorbeeld over de rampen die ons overkomen in deze wereld. In het klein over dingen als ziekte, maar ook dingen die we elkaar aan kunnen doen. Met name die laatste, daar kunnen we wel iets aan doen. Daar horen we ook over in de lezingen van vandaag. Hoe we om kunnen gaan met die grote en kleine dingen. Wat hebben we in de hand en wat juist niet. Laten we ons daarop in deze viering bezinnen.

Preek

In het lezingentrio van vandaag gaat het tenminste twee keer nadrukkelijk en die derde keer waarschijnlijk wat impliciter, over wijsheid. Zeker in de eerste en de tweede lezing. Wijsheid van God de Heer; bij Paulus over Wijsheid van Christus. Uiteindelijk natuurlijk dezelfde wijsheid, de wijsheid die de schepping heeft gemaakt, inclusief dat wat we als mensen mogen doen in die schepping. De wijsheid die ons richting wijst middels Christus. Dat is wijsheid die in het evangelie voorkomt. En toch neem ik u even mee naar een andere wijsheid, die we kennen uit de oude Griekse filosofie.

Filosofen, ook wijsgeren genoemd, gingen ervan uit dat alles was ontstaan vanuit vier oerelementen: water en vuur, lucht en aarde. Daarop was alles gegrondvest. Daarop kwam alles voor. Als we de Griekse mythologie lezen, de verhalen daarvan over Zeus en de andere goden in de mythologie van de Grieken, dan zien we die oerelementen ook geregeld terugkomen. Twee daarvan, water en vuur, worden ons voorgesteld op een hele andere manier in de eerste lezing uit het boek Jezus Sirach, Ecclesiasticus. Daar wordt water en vuur ons als een soort keuze voorgesteld, als een keuze tussen goed en kwaad. Maar wat moeten we dan kiezen en wat is dan het goede en wat het kwade? Ik zei in de inleiding al: het gaat vandaag over dingen in het groot en dingen in het klein, want kijken we naar dat water en naar dat vuur dan zien we dat ze beide kunnen zijn en beide ten positieve en beide ten negatieve.

Water kennen we als dat wat ons leven geeft, dat plantjes doet groeien, dat ons mensen en dieren doet bestaan, dat reinigt, waarin we ons eten kunnen koken. Allemaal water op een positieve manier. Maar nog vorige week herdachten we de watersnoodramp van 70 jaar geleden. Water als vernietigende kracht en we hoeven nog maar een paar jaar terug te denken aan de watersnood in Limburg en de omliggende streken in Duitsland en België of nog wat langer terug aan de tsunami in Azië. Water als een zeer vernietigende kracht.

Met vuur is het niet anders. We kennen vuur van grote bosbranden afgelopen zomer in Amerika, Spanje, Zuid-Frankrijk, Australië en zelfs hier in Nederland hier en daar op de hei. Maar tegelijk is vuur ook iets waarmee we ons kunnen verwarmen, wat ons wat gezelligheid geeft, wat licht van de kaars. Vuur hebben we nodig om ons eten te koken. Wat is dan goed en wat is dan niet goed?

Sommige dingen namelijk hebben we in de hand en andere overkomen ons en ook dat geldt voor de dingen die in het klein zijn en dingen die in het groot zijn. Natuurrampen, zoals ik er net al een paar noemde, hebben we niet in de hand, die overkomen ons. Maar een oorlog, daar kunnen wij, zoals we hier zitten, weinig aan doen, bidden wellicht, maar we hebben het niet in de hand. Maar toch is het iets als gevolg van menselijk handelen.

Aan de andere kant staan kleinere dingen waar we soms iets aan kunnen doen en die ons soms overkomen. Bij de dingen die ons soms overkomen kunnen we denken aan ziekte, bijvoorbeeld, of een ongeluk als je echt op een vervelende manier valt en een handicap oploopt. Ook daar kunnen we in de meeste gevallen weinig of niets aan doen. En tegelijk is ons handelen zoals we als mensen met elkaar omgaan. Die dingen waarin we onze naaste niet behandelen als naaste, maar als tegenstander, als vijand.

Als we door de lezingen heen lopen, dan zien we dat het duidelijkst in het evangelie van vandaag, waarin gesproken wordt over de naaste vervloeken of uitschelden, 'raka' tegen een ander zeggen, de ander verstoppen in een huwelijk of anderszins. Kwaad met iemand voorhebben, dat zijn dingen waar we wel zelf de hand in hebben. En in die eerste lezing hoorden we toch al dat niemand van ons verlot heeft gekregen om kwaad te doen, om zonde te bedrijven. Als we dus willen kijken hoe we om kunnen gaan met die grote en kleine dingen, dan zullen we bij de dingen die ons overkomen, soms moeten berusten. Soms kunnen we gezamenlijk iets doen om de dingen die ons overkomen in te dammen, letterlijk. Zoals bij de deltawerken of de dijkverhogingen in Limburg. Maar als het bij de dingen gaat als een oorlog dan kunnen wij niet meer doen als bidden, zoals ik al zei. Bij de kleine dingen, zoals ziekte, kunnen we proberen die te bestrijden of als het om een ongeluk gaat, elkaar proberen te helpen.

Het meeste echter kunnen we doen bij die dingen die we een ander aandoen, of die door een ander aan ons aangedaan worden. Daar kunnen we als mensen, van mens tot mens ingrijpen en proberen ons leven te beteren. Staat in het evangelie van vandaag niet nadrukkelijk dat als je naar het altaar komt met een offer en je bedenkt dat je broeder of zuster of medemens iets tegen je heeft, dat je dan je offer achter moet laten en het eerst goed moet maken met die broeder of zuster of medemens? Daar ligt denk ik de oplossing voor het vraagstuk van vandaag. Die kleine dingen ondernemen die we kunnen ondernemen.

Als het zowel in de eerste lezing als in de tweede lezing als in het evangelie gaat over het geheel van de wet of het vervullen van de wet waar Jezus het over heeft, is dat voor ons wellicht een te grote opgave, een te grote vraag, maar stapje voor stapje kunnen we wel dichterbij die vervulling komen door het eerst goed te

maken met onze broeder of zuster. Moge dat de opdracht zijn uit de lezingen van vandaag.

Amen.

Henry Vermeulen, diaken